

Pentagrammet er ett av mennesketens eldste og mest kraftfulle symboler.

PENTAGRAMMET

smak, hørsel, syn og berøring. Tallet fem henviser også til de fem elementer mennesket er bygget opp

av; ild, vann, luft, jord samt psyche eller med andre ord; energi, væske, pust, materie og bevissthet.

av Tone Holberg Hvidsten
toneholb@online.no

Idag møter vi tegnet overalt der alternative mennesker møtes; på messer, festivaler, butikker - ofte i form av smykker eller amuletter, eller avbildet på blader, bøker, klær og bilder.

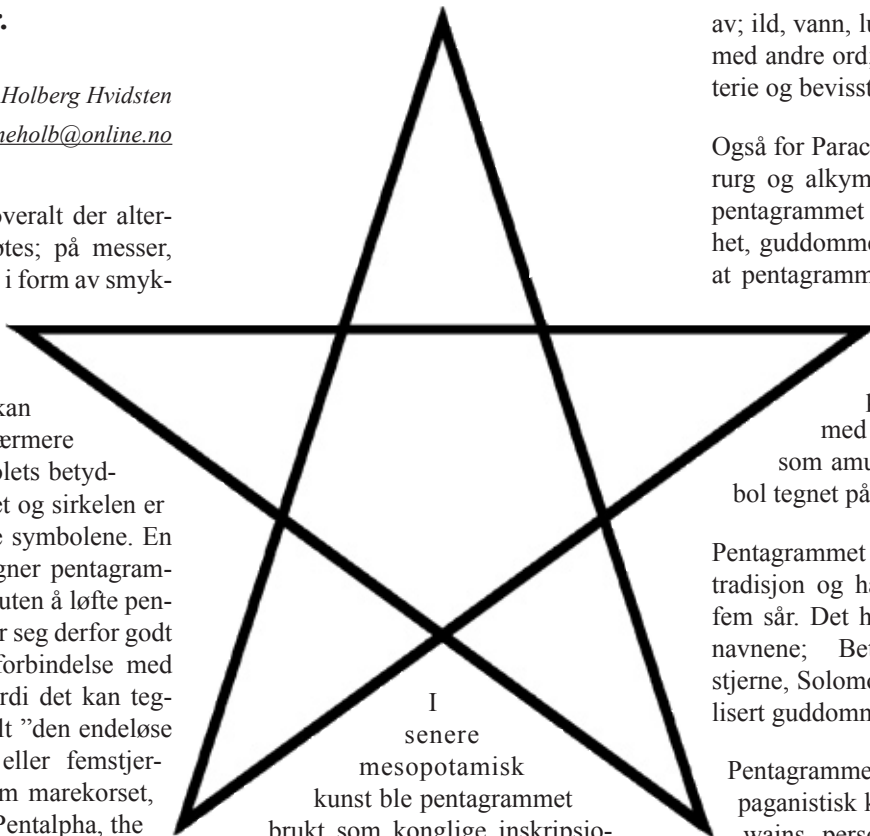
Jeg synes derfor at det kan være interessant å se nærmere på dette spesielle symbolets betydning. Ved siden av korset og sirkelen er det et av de mest brukte symbolene. En egenskap som kjennetegner pentagrammet er at det kan tegnes uten å løfte pennen fra papiret. Det egner seg derfor godt til å tegnes i luften i forbindelse med ritualer og lignende. Fordi det kan tegnes i ett ble det også kalt "den endeløse knute". Pentagrammet eller femstjernen har mange navn som marekorset, the Goblin's Cross, the Pentalpha, the Witch's Foot og the Devil's Star.

Pentagram kommer fra ordet pente som betyr fem og gram har opprinnelse i det greske ordet grapheim som betyr å skrive. Pentagrammet er en stjerne med fem stråler. Det symboliserer ofte fullkommenhet og helhet og det brukes også som beskyttelsessymbol. Det er kjent fra mayaene, latin Amerika, India, Kina og tidlig jødedom. Det er også brukt av kristne, paganister, de gamle druidene, gnostikerne, wiccatilhengere og magikere. Et slikt historisk kraftfullt symbol må ha en sterk virkning også i våre dager.

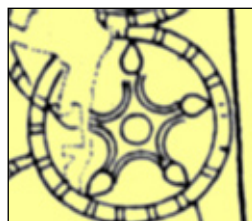
La oss først se litt på pentagrammet opp gjennom historien. Avbildninger av de første pentagrammer er funnet risset inn i huleveggene allerede i steinalderen. Pentagrammet er kjent fra 3500 f. Kr. i området Ur i det gamle Mesopotamia hvor det er funnet på gamle potteskår. Vi ser her at pentagrammet har fulgt mennesket fra vår sivilisasjon vugge.

Ur 3500 f.kr.

I senere mesopotamisk kunst ble pentagrammet brukt som kongelige inskripsjoner og symboliserte den keiserlige makt som strakte seg til verdens fire hjørner. Den pekte også på de fem retninger "frem - bak - høyre - venstre" pluss "over. De fem retningene samsvarer med planetene Jupiter, Merkur, Mars og Saturn mens Venus som himmelens dronning er over.

Babylon 900 f.kr.

Pytagoras, matematiker og filosof (580 f.Kr. – 520 f.Kr.), fikk kjennskap til pentagrammet fra Egypt og Babylon. Grekerne kalte pentagrammet for Hugieia som betyr helse, sunnhet, helhet eller også generell guddommelig velsignelse, og ble brukt som beskyttelse. Pytagoreerne brukte frasen "Be sound / whole / blessed!" (Hugiaine!) som hilsning eller passord. Det ble også brukt til beskyttelse. Frimurernes bruk av pentagrammet har røtter tilbake til Pytagoras.

Ifølge Pytagoras er menneskets tall 5. Menneskekroppen har fem utvekster; to armer, to ben samt hode. Vi har fem fingre og fem tær. Vi har fem sanser lukt,

Også for Paracelsus, kjent medisiner, kirurg og alkymist, (1493-1541) betydde pentagrammet "Hugieia" helhet, sunnhet, guddommelig velsignelse. Så vi ser at pentagrammet er nær knyttet opp til helse og sunnhet.

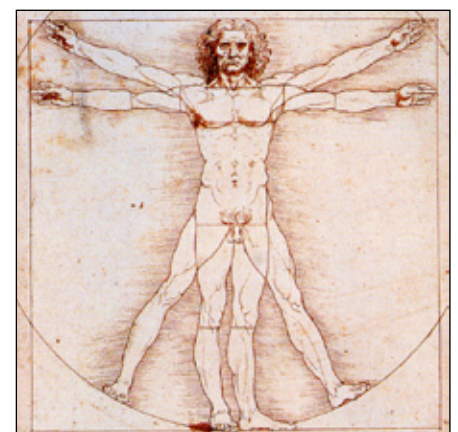
I middelalderen var pentagrammet synonymt med sannhet og var mye brukt som amulett og beskyttelsesymbol tegnet på dører og vinduer.

Pentagrammet har også sin plass i kristen tradisjon og har der representert Kristi fem sår. Det har også vært kjent under navnene; Betlehemsstjernen, Østens stjerne, Solomons stjerne og har symbolisert guddommelig rettledning.

Pentagrammet var også kjent i keltisk paganistisk kultur og var ridderen Gawains personlige symbol. Kriegeren Gawain, kong Arturs nevø, hadde pentagrammet avbildet i gull på rødt på sjoldet sitt. De fem strålene henspilte her på ridderens fem dyder; generøsitet, høflighet, dydighet, høviskhet og medlidenhet.

Ved det rettvendte pentagram hviler ånden øverst med de fire elementene under. Ut av det fysiske, det jordiske seirer ånden. Det rettvendte pentagram representerer energi som går opp mot ånd, ånden hersker over elementene og materien. Det representerer sommer.

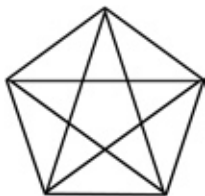

Mennesket og dets 5 lemmer - Leonardo da Vinci

Det omvendte pentagram har også vært brukt opp gjennom historien. Her peker den ene spissen ned. Ånden går ned mot materien. Det omvendte pentagram representerer vinter. I gammel tid ble begge pentagrammene brukt om hverandre. Mange identifiserer det omvendte pentagram som satanistisk, men det er intet i den historiske tradisjon som underbygger det. Ideen om at pentagrammet kunne være djevelsk eller negativt kom med Éliphas Lévi (1810 – 1875) som hevdet uten noen historisk eller rettmessig grunn at ett punkt opp representerte godhet og ett punkt ned representerte det negative, det djevelske.

Pentagrammet har også en astronomisk tilknytning. Planeten Venus lager sammen med solen et perfekt pentagram på himmelen. Hver 584 dag danner Venus og sol en konjunksjon. Det vil si at de står på samme linje sett fra jorden. I løpet av 8 år oppstår denne konjunksjonen fem ganger. De tegner et perfekt pentagram på himmelhvelvingen.

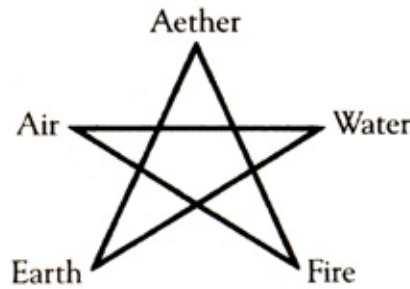

Det er derfor grunn til å tro at planeten Venus og symbolet pentagrammet er nært knyttet til hverandre. Venus kan også ses på himmelen som en stjerne med 5 stråler. Pentagrammet blir dermed også knyttet opp mot den mytologiske gudinnen Venus. Venus representerer skjønnhet, kjærlighet, den erotiske impuls, kreativitet og sosialitet.

Forbindelsen med det feminine understrekes ytterligere av forbindelsen med Gudinnekategorien i sine aspekter som Kore, jomfruen den uskyldige feminine kraft. Hennes symbol er eplet. Hvis man kutter et eple i to på tvers danner kjernen i hver halvdel en femstjerne når man kutter det på tvers og hver stjerneråle inneholder et frø. Igjen møter vi pentagrammet.

I dag står pentagrammet særlig sterkt

som symbol i gudinnereligioner, paganismen og Wicca tradisjonen. Det representerer de fem sansene eller de fire elementer samt ånden (spirit).

Pentagrammet representerer de fire retningene og de fire elementene: nord er jord, syd er ild, vest er vann og øst er luft. Pentagrammet kan tegnes i luften f.eks. med en finger eller hånd på ulike måter som beskyttelse eller påkallelse. For å påkalle ildens element starter man fra toppen og ned mot ilden, videre mot luft, vann, jord og tilbake til toppen igjen. Man kan åpne eller lukke en sirkel med ulik opptegning av pentagrammet. Tegnet hindrer uønskede innflytelser å komme inn i sirkelen og virker dermed som en beskyttelse.

De fire elementene ild, jord, luft og vann representerer henholdsvis

Ild; energi, inspirasjon, intuisjon, sommer, ung voksen, salamandere, staver i tarotkortene.

Jord; det fysiske, materien, sansene, vinter, alderdom, gnomene, mynter i tarotstokken.

Luft; det mentale, tanke, kommunikasjon, våren, barndom, sylfidene, sverdene i tarotstokken.

Vann; følelser, sosialitet, sensitivitet, høst, modenhet, undinene, kopper i tarotstokken.

Det femte punktet er selve ånden (spirit) som holder det hele sammen.

Pentagrammet kan brukes som det er og symboliserer da åpenhet, pågåenhet, aktivitet, forberedelse på konflikt.

Det kan også brukes lukket inne i en sirkel. Sirkelen representerer evighet og uendelighet, naturens evige syklus av liv og død. Sirkelen lukker pentagrammet inne og representerer beskyttelse og hemmeligholdelse.

Så føler du at du trenger beskyttelse, kjøp deg et pentagram og bær rundt halsen eller gjør som i middelalderen og tegn det på husdøra for å hindre negative energier å komme inn.

I Rider-Waite tarotstokken er pentagrammet avbildet på myntene som symboliserer jordelementet. Myntene og pentagrammet står her for kroppen, sansene, det fysiske, helhet og helse. Pentagrammet symboliserer også den mystiske sammenhengen mellom kropp og sjel og hvordan man psykisk og magisk kan påvirke den fysiske verden.

